

Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn

Teie 05.05.2025 nr 8-1/3991-1, JDM/25-
0471/-1K

Meie 04.06.2025 nr 2-3/1788

Arvamus karistusseadustiku muutmise seaduse väljatöötamiskavatsusele

Austatud justiits- ja digiminister

Täname võimaluse eest anda arvamus karistusseadustiku muutmise seaduse väljatöötamiskavatsusele. Anname VTK-s välja toodud probleemidele 1 ja 2 tagasisidet soolise võrdsuse perspektiivist.

Probleem 1: ohvrite parema kaitse vajadus vägivallaga ähvardamise puhul

Nõustume, et KarS § 120 tuleks täiendavalt sätestada kehalise väärkohtlemisega ähvardamine ning VTK toob adekvaatselt välja ka ähvardamise ja vaimse vägivalla omavahelised seosed. Seetõttu toetame ettepanekut lisada KarS § 121 lõikesse 1 selgesõnaliselt psüühiline vägivald. KarS §-s 120 sätestatud teo eest on võimalik karistada maksimaalselt üheaastase vangistusega. Ohvri korduv ja süstemaatiline ähvardamine võib olla lähisuhtevägivalla toimepanija jaoks viis oma partnerit, sh endist partnerit kontrollida ja manipuleerida. See on tõsine vaimne vägivald ning nõustume VTK-s välja toodud järeldusega, et tuleks kaaluda sanktsiooni ülemmäära tõstmist. Soovime tähelepanu juhtida ka sellele, et vägivallaga ähvardamise parem reguleerimine ei kaitse paremini mitte ainult lähisuhtevägivalla ohvreid. Tapmise ja vägivallaga ähvardamist, sh seksuaalse vägivallaga ähvardamist kasutatakse muu hulgas avalikus elus, sh poliitikas osalevate naiste ning naiste õiguste ja inimõiguste eest seisvate huvikaitseorganisatsioonide eestkõnelejate, ajakirjanike jt vaigistamiseks. Vägivallaga või muul viisil ähvardamine kujutab endast tõsist ohtu mitte ainult üksikisiku turvalisusele ja vaimsele tervisele, vaid ka demokraatlikele väärtustele, väljendusvabadusele ja soolisele võrdsusele ning võib kaasa tuua naiste eemaldumise avalikust elust, juhtimisest, otsustamisest ning kodanikuühiskonnas osalemisest.

Probleem 2: riigi tõhusam reageerimine kehalise, vaimse või perevägivalla juhtumitele

Peame oluliseks, et Eesti õigusruum vastaks selgelt Istanbuli konventsioonis ja naistevastase vägivalla direktiivis seatud nõudmistele. VTK toob välja, et kehtiv KarS § 58 punkt 4 ei kata kõiki Istanbuli konventsiooni artikkel 46 punktis a ja naistevastase vägivalla vastase direktiivi artikkel 11 punktis k nõutut, mis puudutab perevägivalla ja lähisuhtevägivalla defineerimist selliselt, et see hõlmab ka vägivalda partnerite vahel, kes on suhte (ametlikult) lõpetanud. Õigusselguse huvides

tuleks KarS vastavusse viia Istanbuli konventsiooni kohase definitsiooniga, mille kohaselt perversivõim on „igasugused füüsilise, seksuaalse, psüühilise ja majandusliku võimuga aktid, mis leiavad aset perekonnas või koduseinte vahel või endiste või praeguste abikaasade või partnerite vahel, sõltumata sellest, kas võimuga akti toimepanija elab või on elanud ohvriga samas elukohas”.

Kokkuvõttes: Toetame VTK-s välja toodud probleemide 1 ja 2 regulatiivset lahendamist. Oleme seisukohal, et probleemide tõhusaks lahendamiseks on vajalikud VTK-s välja toodud ettepanekud KarS muutmiseks. Üksnes VTK-s välja toodud mitteregulatiivsete lahenduste kasutamine (nt teavitamine, koostamine, tugiteenuste arendamine, senise regulatsiooni tõhusam rakendamine jms) ei pruugi tagada õigusselgust, vastavust Istanbuli konventsioonile ja ohvrite paremat kaitset.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Erkki Keldo
majandus- ja tööstusminister

Lee Maripuu
Lee.Maripuu@mkm.ee